

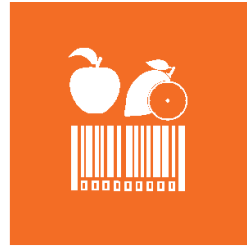

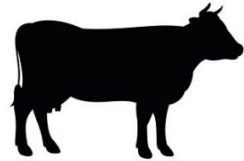

UNECE

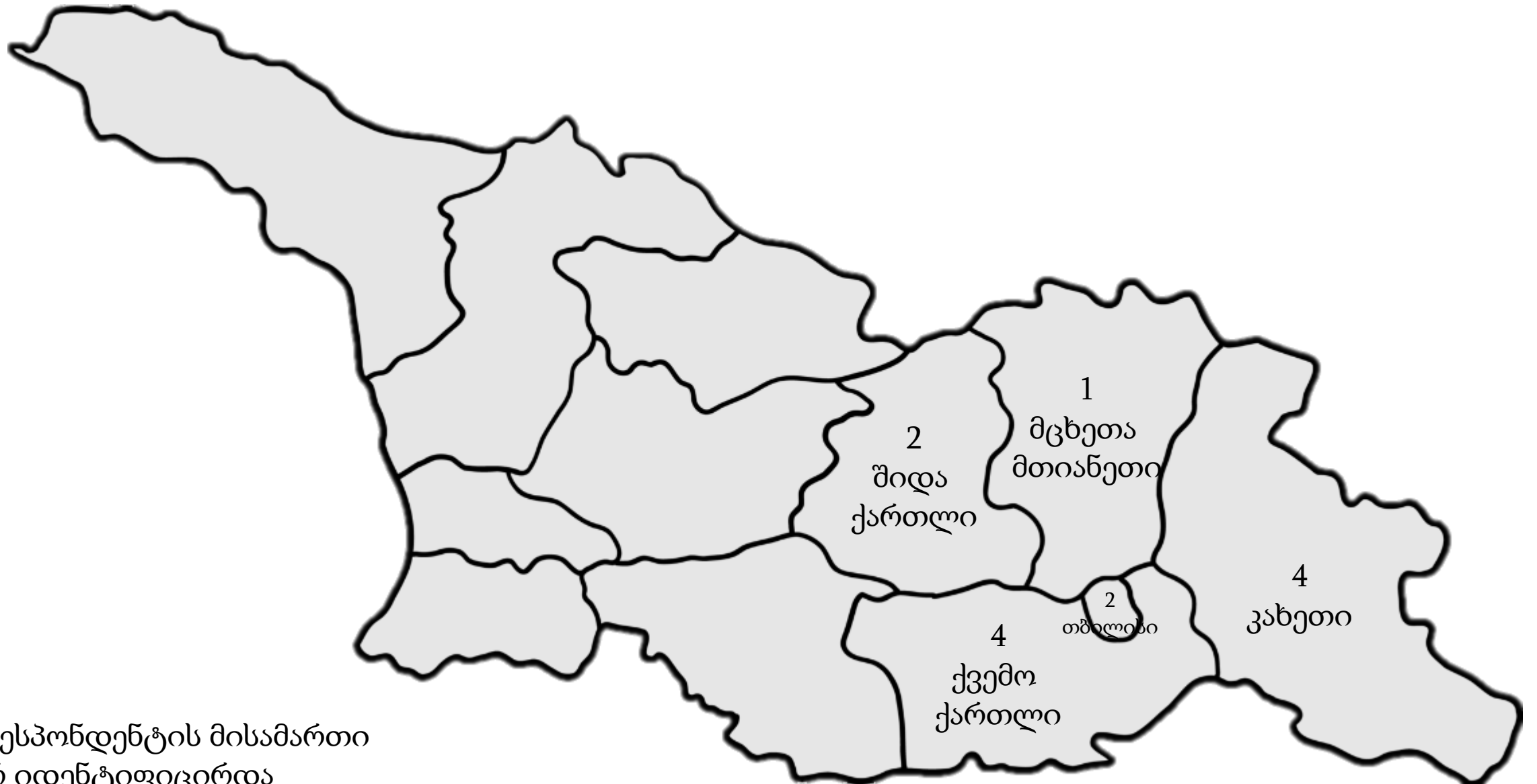
გამოკითხვა საუკეთესო სასოფლო-სამეურნეო პრაქტიკის შესახებ

ნაკელის მართვა და ამიაკის გაფრქვევის
ადგილობრივი სასოფლო-სამეურნეო
პრაქტიკა

ფერმის ტიპი	გამოკითხვაში მონაწილეობდა	რაოდენობა
<p>მეფრინველეობის</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • შპს დილის პროდუქტები • შპს “ჯი პი პი”(ნოსტე) • კუმისის მეფრინველეობის ფაბრიკა • შ.პ.ს"პოულტრი ჯორჯია" (კოდა) • შპს ამირანის მეფრინველეობა • შპს ნინოწმინდა 1 • შპს ქართული პროდუქტი • სხვა 	9
<p>მესაქონლეობის</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • შპს აგროჰაბი • იმ ზურაბ მასურაშვილი • შპს ყვარლის ბაგა • მეხორცული მსხვილფეხა პირუტყვის ფერმა • მეცხოველეობის ფერმა 	5
<p>მეღორეობის</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • მეღორეობის ფერმა • შპს არგო • ხვიჩა გურამიშვილი ფერმა • მეღორეობის ფერმა 2 • საწარმოო სავაჭრო კომპანია ქართული სახლი 	5

რესპონდენტთა განაწილება რუკაზე

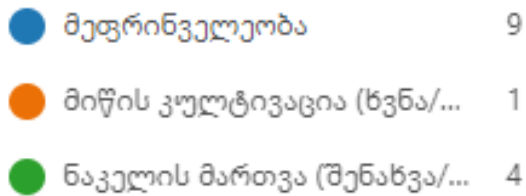

6 რესპონდენტის მისამართი
ვერ იდენტიფიცირდა

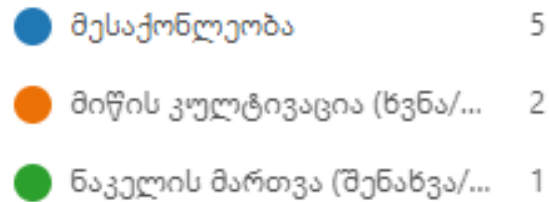
საქმიანობის სფერო(ები)

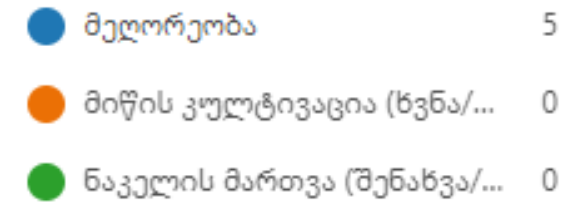
მეფრინველეობა

მეძრობეობა

მელორეობა

ობიექტის ფაქტობრივი წარმადობა

მეფრინველეობა
(ფრთა ფრინველი/წელი)

1 000 - 5 000	1	40 000 - 60 000	1
5 000 - 10 000	2	60 000 - 80 000	0
10 000 - 20 000	0	80 000 - 100 000	0
20 000 - 40 000	1	100 000 და მეტი	4

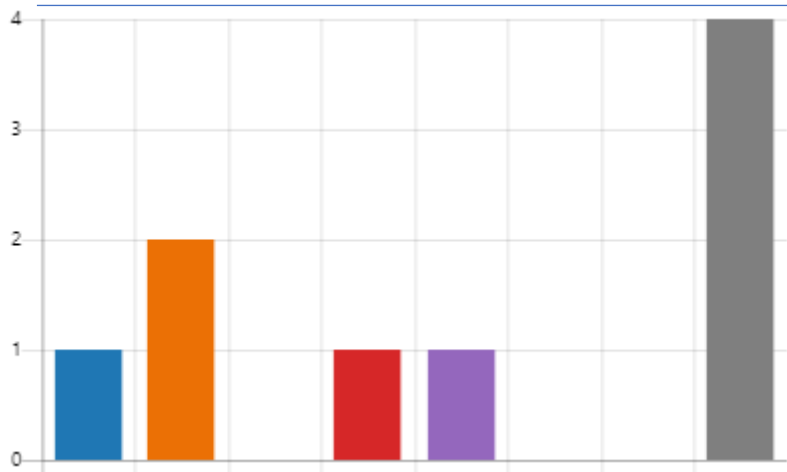
მეძროხეობა
(სული რქოსანი პირუტყვი/წელი)

0	0
10 - 40	2
41 - 80	0
81 - 100	0
100-ზე მეტი	3

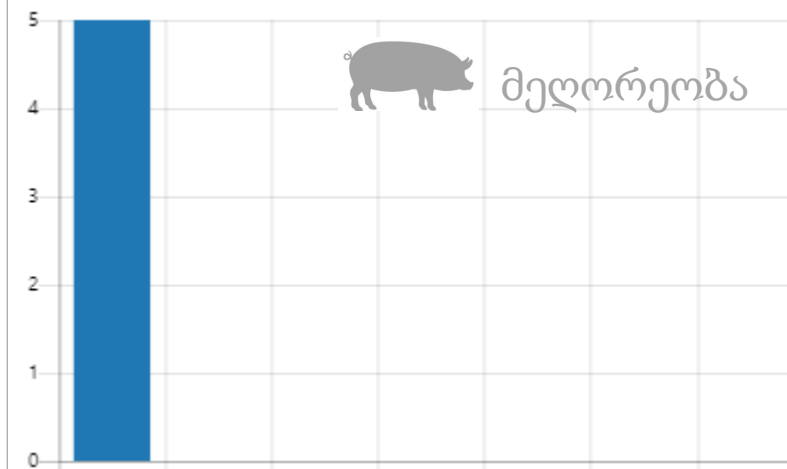
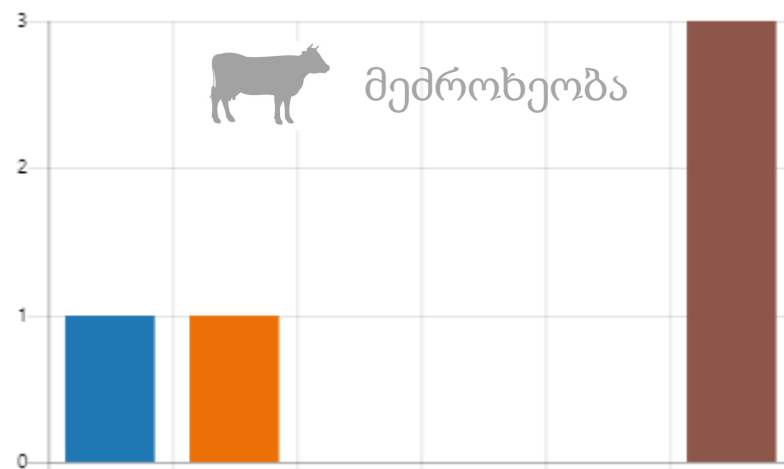
მელორეობა
(სული ღორი/წელი)

10 - 40	1
41 - 80	1
81 - 100	0
100-ზე მეტი	3

მიწას თუ ამუშავებთ, გთხოვთ, მიუთითოთ ფართობი (ჰა)

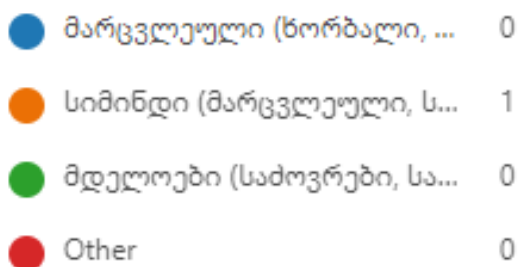
	 მეფრინველეობა	 მეძროხეობა	 მელორეობა
 არ ვამუშავებ	8	1	5
 <2	0	1	0
 2-5	0	0	0
 5-10	0	0	0
 10-20	0	0	0
 > 20	1	3	0

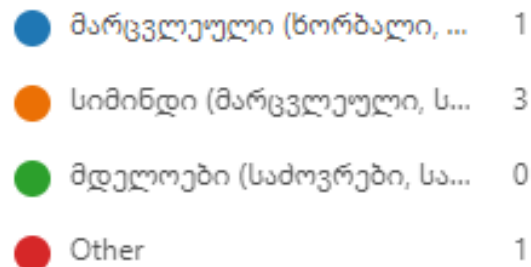
გთხოვთ, მიუთითოთ რომელი კულტურა მოგყავთ

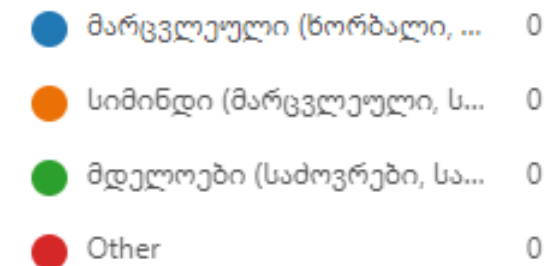
მეფრინველეობა

მეძროხეობა

მელორეობა

კვება: მონიშნეთ ყველა ის მიდგომა, რომელსაც იყენებთ

➤ ფრინველის კვებისას

- ვიყენებ სპეციალური შემადგენლობის შეძენილ საკვებს 6
- რაციონი სრულად/ნაწილობრივ შედგება საკუთარ ფერმაში მოპოვებული საკვებისგან 3
- ვაკონტროლებთ საკვებში ცილის შემცველობას 3
- ჩამოთვლილთაგან არცერთს 1
- სხვა 0

➤ პირუტყვის კვებისას

- ცხოველის საკვებში ვსაზღვრავ ცილის შემცველობას 1
- ცხოველის განვითარების ფაზების შესაბამისად ვარჩევთ საკვების რაციონს (ვცვლით ნედლი ცილის შემცველობას) 3
- მწვანე ბალახის ნაწილს ვანაცვლებ ნაკლები ცილის შემცველი საკვებით (მაგ., სიმინდის სილოსით, თივით, ნამჯით, ჩალით და სხვ.) 4
- ჩამოთვლილთაგან არცერთს 0
- სხვა 0

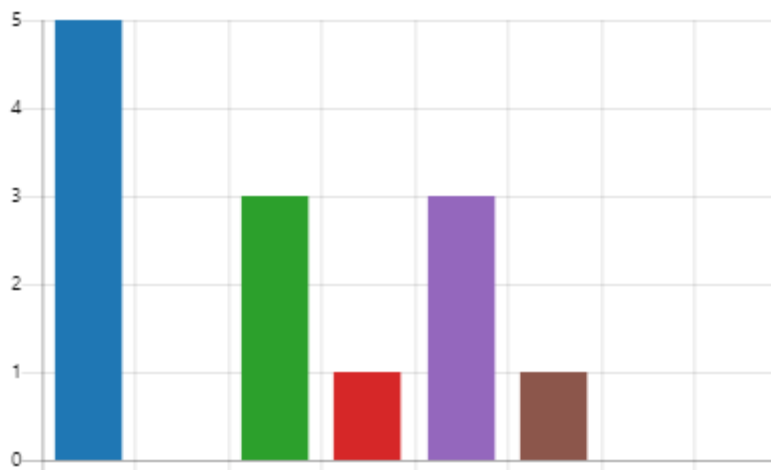
➤ პირუტყვის კვებისთვის შინაური საკვების გამოყენებისას იცით თუ არა რამდენია მასში ნედლი ცილის შემცველობა?

- კი 2
- არა 3

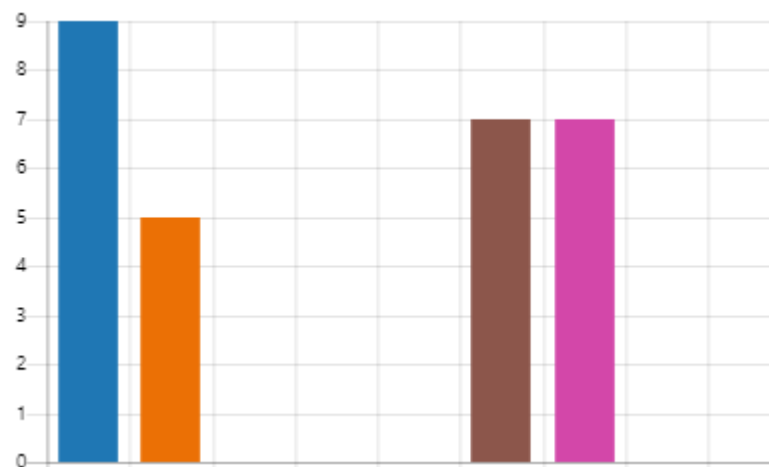
➤ ღორის კვებისას

- ვიყენებ სპეციალური შემადგენლობის შეძენილ საკვებს 5
- რაციონი სრულად/ნაწილობრივ შედგება საკუთარ ფერმაში მოპოვებული საკვებისგან 0
- ვაკონტროლებ საკვებში ცილის შემცველობას 3
- ნეზვის ლაქტაციის და მაკეობის პერიოდში ვიყენებ განსხვავებულ დიეტას 1
- სასუქი ღორის განვითარების ფაზებში ვიყენებ სხვადასხვა რაციონს (მეგ. ვამცირებ საკვებში ცილის შემცველობას) 3
- ღორის დიეტაში ცილის შემცველობას ვამცირებ ამინომჟავების (ლიზინის, მეთიონინის და ტრეონინის) დამატებით 1
- ჩამოთვლილთაგან არცერთს 0
- სხვა 0

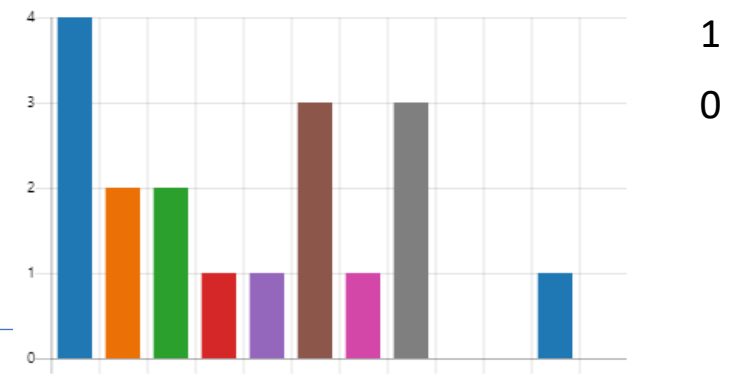
რა ტიპის პრაქტიკას იყენებთ საფრინველედან ამიაკის გაფრქვევის შესამცირებლად

- საფრინველეს შიგნით და გარეთ არსებული ზედაპირის მუდმივ დასუფთავებას 9
- საფრინველიდან ნაკელის გატანას ლენტური სისტემის გამოყენებით 5
- ნაკელის შრობის, გათბობის და განიავება/გაგრილების მოწყობილობების გამოყენებას 0
- საფრინველიდან გამოტყორცნილი ჰაერის გაწმენდა ამიაკის მჟავიანი დამჭერებით და ბიოფილტრებით 0
- მრავალსაფეხურიანი სკრუბერების გამოყენებას (მაგ. პირველ საფეხურზე მტვრის ნაწილაკების დასაჭერად) 0
- სავენტილაციო სისტემის მოწყობას, ტენის კონდენსაციის თავიდან აცილებასა და შენობის თბოიზოლაციას 7
- წვეთოვანი საწყურვებლების მოწყობას, შენობაში წყლის დაღვრის თავიდან ასაცილებლად 7
- ჩამოთვლილთაგან არცერთს 0
- სხვა 0

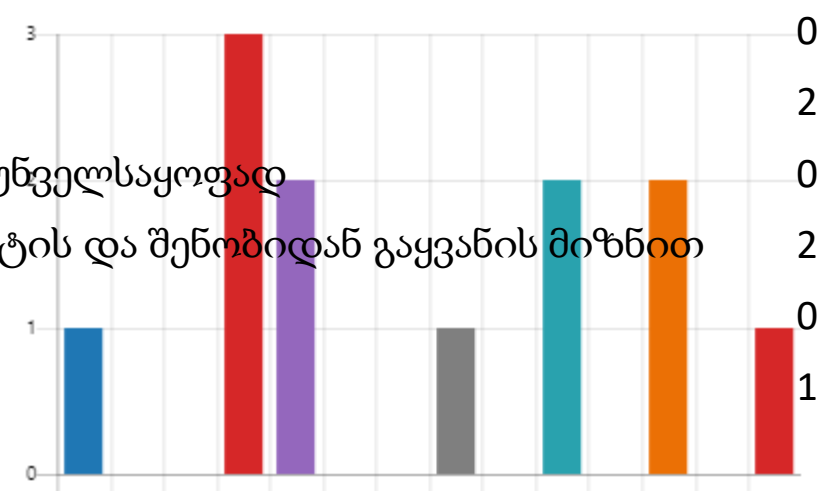
რომელ პრაქტიკას იყენებთ საქონლის სადგომიდან ამიაკის გაფრქვევის შესამცირებლად?

- სადგომის შიგნით და გარეთ არსებული ზედაპირის მუდმივ დასუფთავებას 4
- თხევადი და მყარი ექსკრემენტების მყისიერ განცალკევებას 2
- სადგომის იატაკის წყლით რეცხვას 2
- იატაკის მოსარეცხი წყლის მჟავიანობის ასამალლებლად კონცენტრირებული მჟავების დამატებას 1
- ნაკელის განთავსების ორმოების ზედაპირის ფართობის მაქსიმალურად შემცირებას 1
- სადგომებში ნამჯას კონპაქტური ქვეშაფენის გამოყენებას 3
- დაღარული იატაკის მოწყობას და მასზე მოძრავი კბილებიანი საწმენდის გამოყენებას 1
- სადგომის საერთო ვენტილაცია ჰაერის ნაკადის მცირე სიჩქარის და დაბალი ტემპერატურის შენარჩუნებით 3
- ტემპერატურის რეგულირებას სახურავის თბოიზოლაციით 0
- ხელოვნური ვენტილაციის პირობებში, შენობებიდან გამოტყორცნილი ჰაერის გაწმენდას 0
- ჩამოთვლილთაგან არცერთს 1
- სხვა 0

რომელ პრაქტიკას მიმართავთ სალორედან ამიაკის გაფრქვევის შესამცირებლად?

- იატაკის ცხაურიანი ფართობის შემცირებას ნაწილობრივ ცხაურიანი იატაკის მოწყობით 1
- ცხაურების დაფარვას ლითონით ან ნაკლებად წებოვანი პოლიმერული ზედაპირით 0
- ცხაურების ქვეშ არსებული არხების ზედაპირის განის შემცირებას 0
- არხების ზედაპირის სიგლუვის უზრუნველყოფას და მის რეცხვას, სულ მცირე, დღეში 2-ჯერ 3
- წუნწუხგამტარი არხების ზედაპირული ვენტილაციის შეზღუდვას 2
- ჰაერის ნაკადის სიჩქარის შემცირების მიზნით ცხაურსა და ნაკელის ზედაპირს შორის დაშორების გაზრდას 0
- წუნწუხის გაგრილებას წყლის (მაგ. მიწისქვეშა წყლის) ცირკულირებით 0
- თხიერი ექსკრემენტების მჟავიანობის გაზრდას მინერალური ან ორგანული მჟავების დამატებით 1
- ფუნქციური ზონების გამოყოფას ცხოველთა საკვებად და მოსასვენებლად 0
- სალორეში ვენტილაციის და ტემპერატურის რეგულირების გაუმჯობესებას 2
- ქვეშაფენის ხშირი გამოცვლა გამოყოფილი შარდის სრულად შეწოვის უზრუნველსაყოფად 0
- იატაკს შესაბამისი დახრილობის უზრუნველყოფას სითხის დროული დაწრეტის და შენობიდან გაყვანის მიზნით 2
- ჩამოთვლილთაგან არცერთს 0
- სხვა 1

რა ტიპის ნაკელი წარმოიქმნება ობიექტზე?

მეფრინველეობა

მეძროხეობა

მეღორეობა

- თხევადი
- მყარი
- თხევადი და მყარი

მეფრინველეობა

0

8

1

მეძროხეობა

0

1

4

მეღორეობა

2

1

2

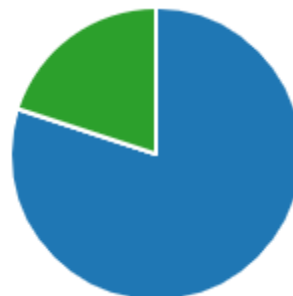
სად და როგორ ხდება ობიექტზე ნაკელის განთავსება?

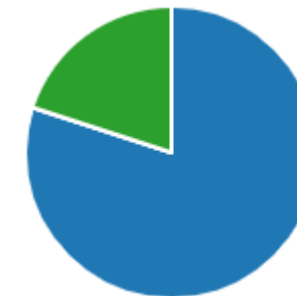
მეფრინველეობა

მეძროხეობა

მელორეობა

- ნიადაგზე, ღია ცის ქვეშ
- შესანახ ტომრებში
- მყარი კონსტრუქციის მქონე ნაკელსაცავებში
- სხვა (იყიდება, ლაფეტზე, ...)

მეფრინველეობა

3

1

0

5

მეძროხეობა

4

0

1

0

მელორეობა

4

0

1

0

სად და როგორ ხდება ობიექტზე ნაკელის განთავსება?

მეფრინველეობა

--

მეძროხეობა

მელორეობა

- ბეტონის
- ფოლადის/ხის რეზერვუარებს
- ლაგუნებს
- სხვა (ბეტონი და ლაგუნა)

მეფრინველეობა

0

0

0

0

მეძროხეობა

0

0

0

1

მელორეობა

0

0

1

0

რა ტიპის გადახურვა გამოიყენება თხევადი ნაკელის საცავში?

	 მეფრინველეობა	 მეძროხეობა	 მელორეობა
არ მაქვს თხევადი ნაკელის საცავი	0	0	0
მცირე ზომის სავენტილაციო ღიობებით აღჭურვილი მყარი სახურავი	0	0	0
მოქნილი სახურავი (მაგ. ტენტი)	0	0	0
პლასტმასის მცურავი სახურავი	0	0	0
მოტივტივე ფოლგა	0	0	0
ორგანული მასისგან ბუნებრივად წარმოქმნილი ქერქი	0	1	0
ნამჯას ან მსუბუქი მასალისგან შექმნილი მოტივტივე ქერქი	0	0	0
არ გააჩნია სახურავი	0	0	1
სხვა	0	0	0

რა ტიპის პრაქტიკას იყენებთ საცავში ამიაკის გაფრქვევის შესამცირებლად?

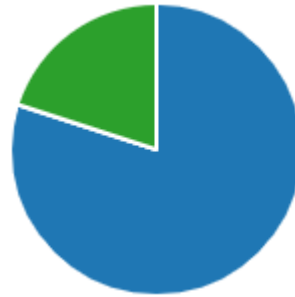
	 <u>მეფრინველეობა</u>	 <u>მეძროხეობა</u>	 <u>მეღორეობა</u>
არ მაქვს მყარი ნაკელის საცავი	0	0	0
საცავის გადახურვას და ბეტონის იატაკის მოწყობას	0	1	0
ნაკელის გროვის დიდი რაოდენობით ნამჯით (ან ჩალით) დაფარვას	0	0	0
საცავის მაღალი კედლების მოწყობას ნაკელის გროვის ღია ზედაპირის შესამცირებლად	0	0	1
ნაკელის გროვის ტემპერატურის და მასში ტენის შემცირების ღონისძიებებს	0	0	0
ზემოთ ჩამოთვლილთაგან არცერთს	0	0	0
სხვა	0	0	0

იყენებთ თუ არა ნაკელს?

მეფრინველეობა

მეძროხეობა

მელორეობა

მეფრინველეობა

3
1
5

მეძროხეობა

4
0
1

მელორეობა

0
4
1

როგორ იყენებთ წარმოქმნილ ნაკელს?

მეფრინველეობა

მეძროხეობა

მელორეობა

--

- სასუქად, ნიადაგში შეტანის გზით
- ვახორციელებ ნაკელის კომპოსტირებას
- ვაწარმოებ ბიოგაზს
- ხდება უსისტემო განთავსება
- სხვა (გასხვისება, უსისტემო განთავსება,...)

	 მეფრინველეობა	 მეძროხეობა	 მელორეობა
სასუქად, ნიადაგში შეტანის გზით	4	4	-
ვახორციელებ ნაკელის კომპოსტირებას	0	0	-
ვაწარმოებ ბიოგაზს	0	0	-
ხდება უსისტემო განთავსება	1	0	-
სხვა (გასხვისება, უსისტემო განთავსება,...)	3	0	-

როგორ იყენებთ წარმოქმნილ ნაკელს?

მეფრინველეობა

მეძროხეობა

მეღორეობა

--

- ვაკეთებ ნაკელის ანალიზს მისი ნიადაგში შეტანის წინ
- ვარეგულირებ წარმოებული აზოტოვანი სასუქის რაოდენობას ნაკელის საკვები ნივთიერებების შემცველობასა და მოსავლის საჭიროებებზე დაყრდნობით
- ზემოჩამოთვლილთაგან არცერთს
- სხვა

მეფრინველეობა

0

1

2

1

მეძროხეობა

0

2

2

0

მეღორეობა

-

-

-

-

რა გზით ხდება მყარი ნაკელის ნიადაგში შეტანა?

მეფრინველეობა

მეძროხეობა

მელორეობა

--

- ნაკელის ნიადაგში მყისიერი ჩახვნა
- ნაკელის ნიადაგის ზედაპირზე მოფანტვით (ნიადაგში შეტანის დროის მართვით)
- სხვა

მეფრინველეობა

2

მეძროხეობა

2

მელორეობა

-

2

2

-

0

0

-

აზოტის დანაკარგების შემცირების მიზნით, ახორციელებთ თუ არა ნაკელის ნიადაგში ჩახვნას მისი ზედაპირზე მობნევიდან არაუმეტეს 12 საათის მანძილზე?

მეფრინველეობა

მეძროხეობა

მელორეობა

--

- დიახ
- არა

მეფრინველეობა

3

1

მეძროხეობა

3

1

მელორეობა

-

-

ითვალისწინებთ თუ არა ნიადაგის ტიპს, მასში საკვები ნივთიერებების შემცველობას და შესაბამისი კულტურისთვის საჭირო რაოდენობას ნაკელის გამოყენებისას?

მეფრინველეობა

მეძრობეობა

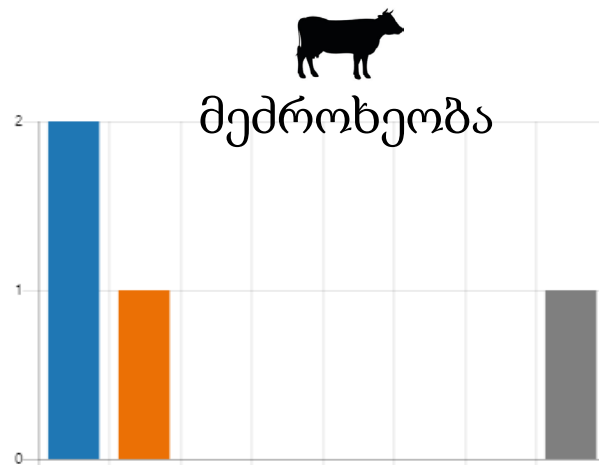
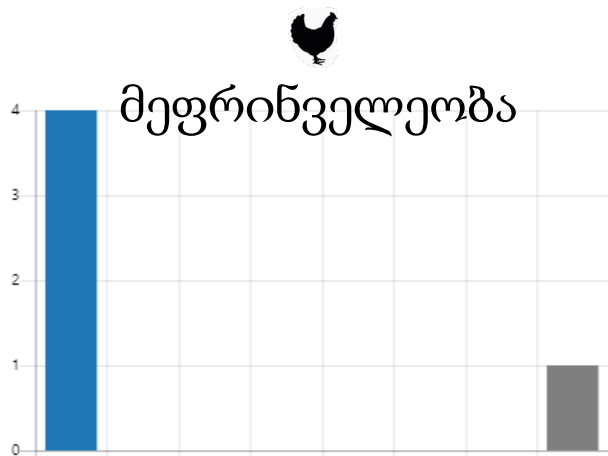

მელორეობა

--

	<u>მეფრინველეობა</u>	<u>მეძრობეობა</u>	<u>მელორეობა</u>
● დიახ	3	3	-
● არა	1	1	-
● სხვა	0	0	-

რა გზით ხდება წუნწუხის და სხვა თხევადი ნაკელის ნიადაგში შეტანა?

მელორეობა

--

	მეფრინველეობა	მეძროხეობა	მელორეობა
არ ვიყენებ თხევად ნაკელს	4	2	-
წუნწუხშემტანი აგრეგატი კვალგამხსნელით (ზედაპირულად შემტანი)	0	1	-
წუნწუხშემტანი აგრეგატი კვალგამხსნელით (ღრმად შემტანი)	0	0	-
წუნწუხშემტანი აგრეგატი (კვალგამხსნელის გარეშე)	0	0	-
წუნწუხშემტანი აგრეგატი თითებიანი კულტივატორით	0	0	-
თხევადი ნაკელის სარწყავ სისტემაში დამატებით	0	0	-
განზავება ს/ს მანქანებით ნიადაგში შეტანამდე	0	0	-
ზემოჩამოთვლილთაგან არცერთს	1	1	-

- არ ვიყენებ თხევად ნაკელს
- წუნწუხშემტანი აგრეგატი კვალგამხსნელით (ზედაპირულად შემტანი)
- წუნწუხშემტანი აგრეგატი კვალგამხსნელით (ღრმად შემტანი)
- წუნწუხშემტანი აგრეგატი (კვალგამხსნელის გარეშე)
- წუნწუხშემტანი აგრეგატი თითებიანი კულტივატორით
- თხევადი ნაკელის სარწყავ სისტემაში დამატებით
- განზავება ს/ს მანქანებით ნიადაგში შეტანამდე
- ზემოჩამოთვლილთაგან არცერთს

ითვალისწინებთ თუ არა ჰაერის ტემპერატურას და ქარის პირობებს თხევადი ორგანული სასუქების გამოყენებისას?

მეფრინველეობა

მეძროხეობა

მეღორეობა

--

კი

არა

ზოგჯერ

მეფრინველეობა

1

1

2

მეძროხეობა

2

2

0

მეღორეობა

-

-

-

გსმენიათ თუ არა საქართველოს ნებაყოფლობითი კოდექსის „ამიაკის გაფრქვევების შემცირების საუკეთესო სასოფლო-სამეურნეო პრაქტიკა“-ს შესახებ?

მეფრინველეობა

მეძროხეობა

მეღორეობა

- კი, მსმენია
- კი, უკვე გავიცანი
- არა

მეფრინველეობა

3

1

5

მეძროხეობა

0

2

3

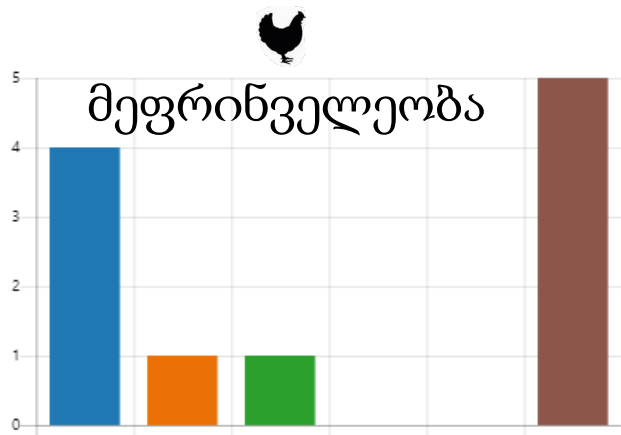
მეღორეობა

2

1

2

ზომ არ დაგინერგავთ, ან გეგმავთ დანერგოთ ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელიმე?

- ფრინველთა/ცხოველთა კვების სტრატეგიები
- ნაკელის ნიაგაგში შეტანის დაბალემისიანი მეთოდები
- ნაკელი შენახვის დაბალემისიანი სისტემები
- ფრინველთა/ცხოველთა დაბალემისიანი საბინაო სისტემები
- ამიაკის ემისიების შემცირება სასუქის გამოყენების შეზღუდვით
- ზემოთ ჩამოთვლილთაგან არცერთი

	 მეფრინველეობა	 მეძროხეობა	 მეღორეობა
ფრინველთა/ცხოველთა კვების სტრატეგიები	4	1	2
ნაკელის ნიაგაგში შეტანის დაბალემისიანი მეთოდები	1	1	0
ნაკელი შენახვის დაბალემისიანი სისტემები	1	1	0
ფრინველთა/ცხოველთა დაბალემისიანი საბინაო სისტემები	0	1	0
ამიაკის ემისიების შემცირება სასუქის გამოყენების შეზღუდვით	0	1	1
ზემოთ ჩამოთვლილთაგან არცერთი	5	4	2

გთხოვთ, მონიშნოთ, რა მიზეზი ან ხელისშემშლელი ფაქტორები არსებობს იმისთვის, რომ დანერგოთ დაბალემისიანი მეთოდები

მეფრინველეობა

მეძროხეობა

მეღორეობა

- დამატებითი ხარჯები
- ადამიანური რესურსის ნაკლებობა
- ახალი/თანამედროვე აღჭურვილობისთვის ინვესტიციის საჭიროება
- ტექნიკური გამოცდილების ნაკლებობა
- სხვა

	 მეფრინველეობა	 მეძროხეობა	 მეღორეობა
დამატებითი ხარჯები	4	3	5
ადამიანური რესურსის ნაკლებობა	4	3	0
ახალი/თანამედროვე აღჭურვილობისთვის ინვესტიციის საჭიროება	8	5	4
ტექნიკური გამოცდილების ნაკლებობა	6	4	2
სხვა	1	0	0

ახორციელებთ, ან გეგმავეთ რაიმე სხვა ტიპის გარემოსდაცვით ღონისძიებებს, რომელიც იწვევს გაფრქვევის შემცირებას?

მეფრინველეობა

მეძროხეობა

მეღორეობა

- კი, ვახორციელებ
- არა
- ვგეგმავ

მეფრინველეობა

1
6
2

მეძროხეობა

2
2
1

მეღორეობა

1
4
0

ცნობიერების ამაღლების და საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარების კუთხით სამუშაო შეხვედრა რომ ჩატარდეს მიიღებდით თუ არა მონაწილეობას?

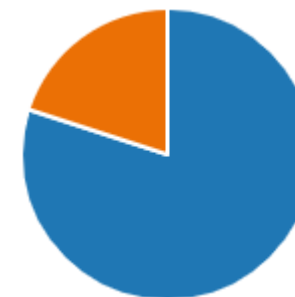
მეფრინველეობა

მეძროხეობა

მეღორეობა

- კი, მაინტერესებს
- არ ვარ დარწმუნებული
- არა, არ მაინტერესებს

მეფრინველეობა

7

2

0

მეძროხეობა

3

2

0

მეღორეობა

4

1

0

UNECE

მადლობა!

დავით დარსაველიძე

მკვლევარი

UNECE

Date 18 | 09 | 2023, თბილისი

